

Asia: VN/2062/2020

## **Lukiodiplomiselvitys 2020**

Vastaajaa koskevat perustiedot

**Vastaatteko**

c) lukion opettajan tai opinto-ohjaajan roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

1) Vastaavat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

1) Vastaavat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

1) Ovat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Kuulostaa toimivalta, että olisi kaksivaiheinen arviointi, kuten yo-kirjoituksissa ja arvosanataulukko, kuten yo-kirjoituksissa. On tärkeää, että diplomista saa pisteitä jatko-opintoihin.

Kuinka paljon kirjallisen työn arviointia voidaan nostaa, jotta liikuntataidot eivät jää kirjallisten taitojen varjoon? Miksi liikuntadiplomin kunkriteerien ohjeet ovat samat kuin yläkoulun movessa? On merkittävä kirjallisesti, että diplomityön tekeminen vaatii opettajan ohjausta kirjallisissa töissä, liikuntamittauksia, taitojen arviointia ja arviointityötä kokonaisuudessaan.

Olen pitänyt lukiodiplomia kurssina. Suorittettujen diplomien määrä on suurempi kurssin käyneillä kuin jos opiskelija joutuu tekemään kaiken itsenäisesti. Opiskelijoiden liikuntataidot ovat usein paremmat kuin kirjalliset taidot. Kurssilla on mm. ohjattu tutkielman tekoa luokassa, annettu vertaispalautetta, esitelty tutkielmat toisille, tehty liikuntamittaukset eri liikuntapaikoissa, tehty uintitestit uimahallissa ja opettaja on käynyt harjoituksissa arvioimassa taitoja.

## D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

1) Ovat täysin

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Voisiko jo nopeammalla aikataululla nostaa liikuntadiplomin arvoa jatko-opintoihin ja velvoitetta antaa mahdollisuus liikuntadiplomin suoritukseen lukiossa? vs. reaalin pisteytysmalli -kokeilut tulivat hyvin nopeasti voimaan.. Esim. tehdä kokeilu. Huom. 5 yo-koetta on minimi. Opiskelija voi kirjoittaa aineita myös enemmän. Keneltä on pois osaamisen näyttö taide- ja taideaineissa, jos vielä hakee alalle, jossa näitä taitoja edellytetään?

## E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Ehdottomasti pitää. Osoittaa suuntautuneisuutta alalle, kun suorittaa diplomin.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

2) Ovat jossain määrin

### **Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Konkreettista yrittäjyyskasvatusta ei ole kaikissa lukioissa tarjolla vaikka se kuuluukin tietyllä tavalla opsiin (on kyllä yrittäjyyspainotteisia lukioita) eikä myöskään teknologia. Miten tämä tullaan tasavertaisesti toteuttamaan, jos nyt tavoitteena on tarjota diplomeita osaksi yo-tutkintoja, jotka voidaan tasavertaisesti suorittaa kaikissa lukioissa kuten liikunta, musiikki ja kuvaamataito, joiden opetus kuuluu tavalliseen lukion oppimäärään?

Pääpaino: liikunta, musiikki ja kuvataide, koska nämä ovat opetussuunnitelmassa. On jo valmiiksi valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit. Ops: sisällöt, tavoitteet ja arviointi. Tarkennus vain näiden diplomien arviointiin ja yhteistyö yliopistoihin ja korkeakouluihin. Ja opiskelijalle oikeus suorittaa diplomi. Muut diplomit voivat olla lisänäyttöjä päättötodistuksen liitteeksi tai ns. harrastekursseja, todistus teemaopintojen suorituksista.

### **1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmassi osaksi lukio-opetusta.**

#### **Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

### **Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Tämä mahdollistaa opiskelijalle yhdenvertaisemman aseman. Tällä hetkellä taito- ja taideaineita ei arvosteta riittävästi. Eri alojen osaamista vaaditaan nyt ja tulevaisuudessa.

### **1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.**

#### **Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

### **Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Kohta 5. "Tämä pedagoginen ratkaisu sisältää ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luodaan etä- ja/tai verkko-/virtuaaliopetuksen avulla" Tarkoittaako tämä lähiopetuksen poistamista ja diplomin suorittamista kaiken kaikkiaan etänä? Ensisijaisesti lähi ja poikkeustapauksissa, perustellusta syystä, mahdollisuus etään. (Korona-aika ei saa ajaa siihen, että yhtenä vaihtoehtona lukion kurseja voi jatkossa suorittaa automaattisesti etänä tai tämän etäilyn ajatellaan olevan pysyvä osa lukiota.)

Etävaihtoehto on viimeinen vaihtoehto ja jos näin toimitaan muissakin aineissa. Oppiaineita ei saisi eriarvoistaa. Taito- ja taideaineet vaativat käytäntöä. Liikunnassa liikuntakurssien suorittaminen vaatii osallistumista ja ensisijaisesti kurssiin tulee varata resursseja. Opiskelijan kynnys osallistua kurssille madaltuu, kun oma opettaja pitää/ohjaa liikuntadiplomikurssin.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Nämä diplomit pystytään pääsääntöisesti kaikissa lukioissa toteuttamaan ilman isompia haasteita, muutos ei ole este vaan mahdollisuus.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Näihin diplomeihin liittyvää opetusta ei pystytä tasapuolisesti kaikissa lukioissa tarjoamaan, joten näiden järjestäminen pitää olla vapaaehtoisia. Joskin asettaa silloin opiskelijat eriarvoiseen asemaan...

Lukioissa on eri painotuksia. Esim. yrittäjyyspainotteisessa lukiossa saisi todistuksen teemakurssien kokonaisuudesta, josta voisi tehdä lopputyönä vapaaehtoisen diplominäytön.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Lukioissa on jo nyt valtakunnalliset syventävät kurssit liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Kursseja on aikaa suorittaa kolmen- neljän vuoden aikana. Näille kursseille tulee varmasti opiskelijoita, jos kurssien sijoittelu huomioidaan lukujärjestyksessä niin että opiskelijat voivat valita näitä kursseja. Kiinnostusta liikuntaan olisi enemmän, kuin mitä opiskelijat pystyvät valitsemaan käytännössä. Pienissä lukioissa voi olla vuorovuosin LI3 ja LI5 kurssit, jos resurssi on tiukassa. Vanhat tanssit on jo nyt mahdollista olla LI4 kurssina. Vanhan ohjeen mukaan diplomikurssi voi olla viides kurssi, jolloin ei tarvitsisi tehdä kuin 2 syventävää kurssia pakollisten päälle. Lukiodiplomi - kurssin työssä voisi tarvittaessa käyttää etäyhteyksiä ym, jos diplomin saavutettavuus koetaan ongelmana. Ensisijaisesti lukion liikunnanopettajan pitäisi olla arvioimassa, koska hän on nähnyt opiskelijan kehityksen kolmen vuoden aikana.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Tämä edistää opiskelijan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Yliopistokoulutusta ko. oppiaineissa antavat yliopistot on otettava suunnitteluun mukaan.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Kyse ei ole tiedonpuutteesta, vaan korkeakoulujen haluttomuudesta suunnitella itse valintakokeita. Jatkossa tulee yliopistojen linjata, miten heillä on huomioitu lukiodiplomit. Vaikka näitä ei hyödynnettäisi, tulee se kirjata jollakin tavalla.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

**Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?**

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

**Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?**

-

**Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:**

-

Salin Kasper  
Liikunnan ja terveystiedon opettajat ry